

kom povolání využítý, čo by okrem spoločenskej škody navodilo uňho postupnú stratu záujmu o povolanie, nechuf k jeho vykonávaniu, obracanie sa na iné náročnejšie činnosti a tak i k odcudzeniu sa svojmu povolaniu. V takých prípadoch, prirodzene, bola úloha psychológa omnoho ľahšia tak pre klienta ako i pre jeho rodičov.

Našu poradenskú činnosť pri voľbe školy a povolania prijímali tak zainteresovaní mladí ľudia ako aj ich rodičia veľmi uznalivo. V drvivej väčšine prípadov odchádzali ľudia z našich porád so súhlasom, s uspokojením a s rozhodnutím dať sa na životnú cestu dohodnutým smerom. Hoci sme nemali v tých časoch v rukách nijaký prostriedok, ktorým by sme boli mohli realizáciu ich voľby kontrolovať, predsa podľa vtedajších i neskorších dokladov usudzujem, že dohodnutú voľbu povolania väčšina klientov realizovala. V mojom ďalšom živote sa mi prihlásilo mnoho ľudí, ktorí ešte po desaťročiach spomínali na to, že boli u mňa na porade a že po mojom usmernení sa akoby prebudili a stali sa novými ľuďmi. Mnohí z nich dosiahli vynikajúcu profesionálnu kvalifikáciu a stali sa vo verejnosti známymi osobnosťami. Bohatý dokumentačný materiál o tom sme však nemali čas spracovať a neskoršie ani nemohli, pretože po zrušení Psychotechnického ústavu v roku 1951 bol rozmetaný.

No oprávnene sa domnievam, že aj v tých prípadoch, ktorým naša porada nevyhovala, nebola naša činnosť márna. Prinútila ich k zamysleniu sa nad tým, čo svojimi schopnosťami v porovnaní so svojimi vrstovníkmi dokážu a zhodnotiť i svoje doterajšie životné výkony a úspechy. No nútilo ich to i k trpezlivému posúdeniu toho, na čo si v ďalšom svojom živote môžu trúfať, a to na podklade svojich vlastných síl a schopností, svojho vlastného snaženia a pracovného úsilia. A teda aj v tých prípadoch, ktoré našu poradu neposlúchli a ktoré išli do ďalšieho života prípadne proti nej, znamenalo toto vážne zaujatie „úradnej inštitúcie“ o ich životnú kariéru veľmi vážny duševný zážitok, z ktorého mohli pre svoj ďalší život len profitovať.

OHLÉDNUTÍ ZA JEDNÍM Z NÁS

K těm psychologům, jejichž životní dráha i dílo se uzavřely, patří od 29. 3. 1985 také **prof. PhDr. Emil Holas, DrSc.**

V období první světové války se narodil (19. 5. 1917 ve Skalici u Místku), druhá přerušila jeho vysokoškolská studia na filozofické fakultě Karlovy university. Zasáhla ho ostatně ještě hlouběji: tříletým vězněním v koncentračním táboře Oranienburg-Sachsenhausen, které začalo zatčením v kritický den 17. 11. 1939.

Studie pak dokončil v roce 1946; původně zvolené obory latina-francouzština však rozšířil v povádisertace z psychologické problematiky) dosáhl roku 1950, kandidátem psychologických věd se stal v roce 1959, jejich doktorem o 10 let později.

Celá profesionální dráha Emila Holase pak souvisela s psychologií. Vyučoval

jí — kromě jiného — již v několika prvních letech po dokončení studií, kdy působil jako středoškolský profesor; od roku 1952 se jí věnoval plně.

Na mnoho let se stala jeho pracovištěm filozofická fakulta Palackého university v Olomouci; dosáhl zde hodnosti docenta a později mimořádného profesora. Jeho zásluhou byla zřízena v roce 1959 na této fakultě katedra psychologie, která byla o pět let později pověřena řízením nově zde zavedeného odborného studia psychologie. Zde se plně projevily dvě výrazné schopnosti prof. dr. Holase: jednak vytvořit speciální atmosféru blízkých kontaktů mezi učiteli a studenty katedry, jednak sdružit členy katedry do týmu řešícího závažná témata základního i aplikovaného výzkumu.

Vědecko-pedagogická činnost prof. dr. Holase byla spojena s významnými funkcemi souvisícími s jeho pracovištěm (děkan a proděkan filozofické fakulty), resp. s celým širším terénem psychologických věd (člen vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV, člen výboru a poté předseda Československé psychologické společnosti při ČSAV, člen redakčních rad psychologických časopisů, člen komise pro udělování vědeckých hodností v okruhu psychologických věd aj.).

Od roku 1970 jsme se setkávali s prof. dr. Holasem jako s vedoucím výzkumně terapeutického oddělení Krajské psychologické výchovné kliniky a střediska pro volbu povolání v Banské Bystrici. Teoretického fondu, získaného v předcházejících desetiletích, využíval nyní — s čínorodostí sobě vlastní — v aplikační sféře a k užitku nejen svého pracoviště a jeho klientů, ale i celého širšího terénu psychologů Středoslovenského kraje. V roce 1977 odešel do důchodu.

Tento sled dat a údajů představuje pouze časovou strukturu realizace životního díla prof. dr. E. Holase. Jeho osobní vklad do tohoto díla, především cílevědomé zaujetí, badatelská poctivost a neúnavná pracovitost, vedl k dosažení mnoha pozoruhodných dílčích výsledků. Patří k tajemstvím vrcholné úrovně vědecko-pedagogické práce, že užitkovost jejích plodů bývá dlouhodobá. Zdá se, že právě zde mohou nacházet potvrzení své pravdivosti verše Jiřího Wolke-
ra: „Z tohoto světa nic se neztratilo a nic se neztratí. Svezené zrno v chléb se obrátí“.

Prof. dr. Emil Holas, DrSc., není již bohužel mezi námi; odešel po těžké chorobě, dva roky před nedožitými sedmdesátinami. Patřil k zakladatelské generaci československých psychologů a významně přispěl svým nadáním i obětavou pracovitostí k dnešnímu stavu rozvoje našeho oboru. Byl přísný k sobě i k jiným, ale jeho srdci tím nebylo na citlivosti; projevovala se ostatně v hlubokém pochopení poezie i hudby. Prof. dr. Holasovi bylo určeno projít výsluním života i jeho stínem; patřil však k těm, ve kterých utrpení probouzí nové struny lidskosti. Svým dílem i osobností zůstane svým četným žákům, spolupracovníkům a přátelům výrazným životním příkladem.

Redakce

K JUBILEU NAŠEJ PŘEDSEDNÍČKY

Odborná verejnost v Československu sa už medzitým dozvedela, že prvým pracovným dňom roku 1986 sme si pripomenuli významné životné jubileum **PhDr. Veroniky Koválikovej, CSc.** V dátume narodenia možno vidieť istú sym-